Sisäministeriö LAUSUNTO SM2016-00541

RVL Rytkönen Mika(SM) 30.11.2016

Viite
U 22/2016 vp, COM(2016) 194 final, COM(2016) 196 final, U-jatkokirje 21.11.2016 UJ 38/2016 vp

Asia
OSA; Perustuslakivaliokunnan kuuleminen 1.12.2016 klo 09.00; asia Älykkäät rajat (U 22/2016 vp, UJ 38/2016 vp)

Sisäministeriö lausuu Älykkäät rajat -asetusten neuvottelutilanteesta seuraavaa:

Älykkäät rajat -asetuspakettiin kuuluu ehdotus rajanylitystietojärjestelmästä (EES) ja siihen liittyviä ehdotuksia muiden asetusten muuttamiseksi (Schengenin rajasäännöstö, VIS ja eu-LISA). EES-järjestelmä on yksi keskeisistä sisäministeriön hallinnonalan EU-prioriteettihankkeista.

Suomi on osallistunut aktiivisesti Älykkäät rajat -asetuspakettia koskeviin neuvotteluihin ja on tähän mennessä saavuttanut pääosan keskeisistä tavoitteistaan. Näitä ovat joustava mahdollisuus kansallisiin rekisteröityjen matkustajien (RTP) ohjelmiin, RTP:n lisääminen EES:n toiminnallisuudeksi, erillisten RTP-kaistojen käyttämisen mahdollistaminen rajanylityspaikoilla sekä biometriikan käytön joustavoittaminen rajatarkastuksissa siten, että kasvokuvaa ja sormenjälkiä voidaan käyttää vaihtoehtoisesti. Lisäksi neuvoston kompromissitekstissä säädetään komission esitystä selkeämmin jokaisen oikeudesta hakea muutosta toimivaltaiselta viranomaiselta ja tuomioistuimelta, jos henkilön tarkastusoikeutta tai virheen oikaisua ja tiedon poistamista koskeva pyyntö on hylätty.

Neuvoston nykyisestä kompromissitekstistä puuttuu Suomen tärkeiksi näkemistä asioista (PeVL 28/2016 vp) EES:n tietojen ehdotettua viittä vuotta olennaisesti lyhyempi säilytysaika ja nimenomainen kielto tietojen luovuttamisesta kolmansille maille. Suomi on pitänyt näitä neuvotteluissa tärkeinä, saamatta kuitenkaan tukea miltään muulta jäsenvaltiolta tai neuvoston oikeudelliselta yksiköltä.

Suomen tavoitteena neuvotteluissa on edelleen nimenomainen kielto tietojen luovuttamisesta kolmansille maille sekä EES:n tietojen ehdotettua viittä vuotta olennaisesti lyhyempi säilytysaika. Suomi pyrkii jatkossa myös siihen, että asetuksen uudelleentarkastelulausekkeeseen (artikla 64) sisällytettäisiin nimenomainen maininta säilytysajan uudelleentarkastelusta.

ESS sisältää sisäistä turvallisuutta ja rajaliikenteen hallintaa parantavia tekijöitä. Ottaen huomioon Euroopassa vallitseva turvallisuustilanne ja että Suomi on aikaisemmin tukenut johdonmukaisesti EES:n kehittämistä, sisäministeriö katsoo, ettei olisi Suomen kokonaisedun mukaista äänestää ehdotusta vastaan mahdollisesti ainoana jäsenvaltiona.

Euroopan parlamentissa on esitetty Suomen linjan suuntaisia ajatuksia muun muassa tietojen säilytysaikaan liittyen. Myös EU:n tietosuojavaltuutettu on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota tietojen säilytysaikaan. Näin ollen on mahdollista, että trilogineuvotteluissa voidaan edistää Suomen tärkeinä pitämiä asioita siten, että lopullinen kompromissiteksti vastaisi paremmin Suomen tavoitteita.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi